

**BAISOGALOS MOKYKLOS-DARŽELIO
UGDYTINIŲ TURIZMO RENGINIŲ (IŠVYKŲ, EKSKURSIJŲ, ŽYGIŲ AR KITA)
ORGANIZAVIMO IR UGDYTINIŲ LYDĖJIMO Į RENGINIUS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Baisogalos mokyklos-darželio (toliau mokyklos) ugdytinių turizmo renginių (išvykų, ekskursijų, žygių) organizavimo ir ugdytinių lydėjimo į renginius aprašas (toliau – aprašas) nustato ugdytinių turizmo renginių (žygių, išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų) (toliau – turizmo renginiai) ir ugdytinių lydėjimo į renginius organizavimo tvarką.
2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintu 2005-03-01 įsakymu Nr. ISAK-330 dėl „Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“. Aktuali redakcija 2017 m. balandžio 24 d. Nr. V-267. Dėl pedagoginių – psichologinių žinių kurso (LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. Nr. V-534K-456). Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija (patvirtintas švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-554).
3. Aprašo tikslas – reglamentuoti turizmo renginių ir mokinių lydėjimo į renginius organizavimą, vykdymą ir laiduoti renginiuose dalyvaujančių mokinių saugumą.
4. Aprašas taikomas visiems mokyklos mokytojams, organizuojantiems ir vykdančioms vaikų iki 12 metų imtinai turizmo renginius ar lydinčius mokinius į renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje bei užsienyje.
5. Ugdytinių grupės, naudodamosi visuomeniniais, vandens keliais, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.
6. Apraše vartojamos sąvokos:
ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;
gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;
išvyka – organizuotas mokinių grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;
sąskrydis – organizuotas mokinių susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;
turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;
turistinė stovykla – trumpalaikio mokinių poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;
ugdytinių turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo ugdytinių švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, kultūriniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;
žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;
7. Kitos apraše naudojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II. TURIZMO RENGINIŲ DALYVIAI

8. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:
 - 8.1. vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;
 - 8.2. dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;
 - 8.3. žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 11 metų amžiaus;
 - 8.4. žygiuose dviračiais, jeigu vaikai yra išklaušę papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;
 - 8.5. sąskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka;
 - 8.6. ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus, pradinio mokyklinio amžiaus vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose užsienyje, rajono ir už rajono ribų – tik turėdami tėvų (globėjų kitų teisėtų vaiko atstovų) rašytinį sutikimą (Priedas Nr.1). Jei kartu važiuoja bent vienas iš tėvų (globėjų kitų teisėtų vaiko atstovų), sutikimo rašyti nereikia.
9. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu ir tėvams (globėjams kitiems teisėtiems vaiko atstovams) palydinti.
10. Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, skiriamas turizmo renginio vadovas (mokytojas). 15 vaikų grupei, skiriamas 1 vadovas (mokytojas). Ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų grupei, neatsižvelgiant į vaikų skaičių, skiriami ne mažiau kaip 2 turizmo renginio vadovai (mokytojai).

III. RENGINIO VADOVŲ, ORGANIZATORIŲ PAREIGOS

11. Reikalavimai turizmo renginio vadovui, organizatoriui (mokytojui):
 - 11.1. turizmo renginio vadovu, organizatoriumi gali būti mokytojas, atestuotas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais ir įgijęs pažymėjimą, kad gali dirbti vaikų turizmo renginių vadovu;
 - 11.2. turizmo renginio metu privalo turėti pažymėjimą, kad gali dirbti vaikų turizmo renginių vadovu;
 - 11.3. turizmo renginio vadovas organizatorius privalo būti išklaušęs pedagoginių psichologinių žinių kursą;
 - 11.4. turizmo renginio darbuotojai gali dirbti teisės aktų nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir įgiję žinių higienos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais. Asmens medicininė knygelė (sveikatos pasas) ir sveikatos žinių atestavimo pažymėjimai ar jų kopijos, laikomi stovykloje, vadovo nustatytoje vietoje.
12. Turizmo renginio vadovo (mokytojo) pareigos:
 - 12.1. kartą per mokslo metus surenka iš tėvų sutikimus dėl trumpalaikių išvykų už mokyklos teritorijos (priedas Nr.2)
 - 12.2. organizuojant turistinį renginį už Baisogalos miestelio ribų pateikia tėvams pranešimą-tėvų sutikimą dėl ugdytinio dalyvavimo renginyje (Priedas Nr.1), direktoriui prašymą ir ugdytinių sąrašą. Instrukuoja ugdytinius ir fiksuoja saugaus elgesio instruktavimo formoje Tamo dienyne. Instruktuodamas ugdytinius vadovaujasi Baisogalos mokyklos-darželio ugdytinių, išvykusių už įstaigos ribų, saugos ir sveikatos instrukcija (Priedas Nr.3)
 - 12.3. Mokinių tėvų (globėjų, juos atstovaujančių asmenų) sutikimai dėl ugdytinių leidimo vykti į turistinį renginį pristatomi mokytojui, prieš 2 dienas iki turistinio renginio pradžios.
 - 12.4. Sudarant vaikų, vykstančių į turizmo renginį, sąrašą, įtraukiami tik tie vaikai, kurie turi tėvų (globėjų kitų teisėtų vaiko atstovų) sutikimus.

IV. MOKYKLOS DIREKTORIAUS VEIKSMAI

13. Mokyklos-daželio direktorius, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

- 13.1. suderina dalyvių sąrašą, į turizmo renginį išleidžia rašydamas įsakymą;
- 13.2. mokyklos direktoriaus paskirtas atsakingas darbuotojas saugos ir sveikatos klausimais moko ir atestuoja turizmo renginio vadovą(-us) vadovaudamasis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 (Žin., 2004, Nr. 13-395), nustatyta tvarka.

V. RENGINIO VADOVO, ORGANIZATORIAUS VEIKSMAI, ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI

14. Turizmo vadovo veiksmai nelaimingo atsitikimo atveju turizmo renginio metu:
 - 14.1. suteikia pirmąją pagalbą;
 - 14.2. praneša mokyklos vadovams apie įvykį žodžiu ir raštu;
 - 14.3. informuoja vaikų tėvus (globėjus kitus teisėtus vaiko atstovus);
 - 14.4. kviečia greitąją pagalbą;
 - 14.5. susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.

VI. MOKINIO VEIKSMAI TURIZMO RENGINIO METU

15. Griežtai laikytis turizmo vadovo (mokytojo) nurodymų ir saugos reikalavimų.
16. Neatsiskirti nuo grupės.
17. Laiku atvykti į turizmo renginį ir turėti reikiamas priemones.

VI. MAUDYMO SI REIKALAVIMAI

18. Maudymosi reikalavimai:
 - 18.1. turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais;
 - 18.2. vykdant turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 reikalavimais. Aktuali redakcija 2016 03 03 įsakymu Nr. V-300 (nuo 2016 04 01);
 - 18.3. maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji;
 - 18.4. maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint;
 - 18.5. vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai.
 - 18.6. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

VII. RENGINIŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMAS

19. Renginiai finansuojami teisės aktų nustatyta tvarka.
20. Turistinės stovyklos programos gali būti finansuojamos pagal Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo tvarkos aprašą.

IX. APRAŠO VIEŠINIMAS

21. Tvarkos aprašas skelbiamas viešai mokyklos svetainėje
<https://www.baisogalosmd.radviliskis.lm.l>

BAISOGALOS MOKYKLA-DARŽELIS
PRANEŠIMAS - TĖVŲ SUTIKIMAS DĖL UGDY TINIO DALYVA VIMO RENGINYJE

Pranešame, kad _____ m. _____ mėn. _____ d. yra organizuojamas(a)

(nurodyti renginio pavadinimą)

Renginio tikslas _____.

Išvykstame nuo mokyklos:

Parvykstame prie mokyklos:

Kelionės maršrutas: _____

Renginio trukmė _____

Informuojame, kad Jūsų sūnus/dukra supažindintas(a) su saugos ir sveikatos instrukcija ir saugaus elgesio taisyklėmis renginio metu.

Jeigu mokinys(ė) grubiai pažeidžia saugos ir sveikatos taisykles, į renginio vietą gali būti iškviečiami tėvai (globėjai).

Renginio vadovas _____

(vardas, pavardė, parašas, tel. Nr.)

Renginio vadovas _____

(vardas, pavardė, parašas, tel. Nr.)

Aš, _____ **sutinku,** kad mano
(vieno iš tėvų, globėjų vardas, pavardė)

sūnus/dukra _____ dalyvautų renginyje.
(vardas, pavardė, klasė)

Užtikrinu, kad mano sūnus/dukra viso renginio metu bus drausmingas, saugos savo gyvybę ir sveikatą, asmeninius ir draugų daiktus, vykdys renginio vadovo(ų) nurodymus.

Sutinku, kad, reikalui esant, mano sūnui/dukkrai būtų suteikta medicininė pagalba.

Kontaktinis mokinio telefono Nr. renginio metu: _____

Kontaktinis tėvų/globėjų telefono Nr: _____

(parašas)

(tėvų/globėjų vardas, pavardė)

Baisogalos mokyklos-darželio mokinių
turizmo renginių (išvykų, ekskursijų, žygių ar kita)
organizavimo ir mokinių lydėjimo į renginius aprašo
Priedas Nr. 2

Baisogalos mokyklos-darželio
Direktorei

S U T I K I M A S

(data)

Sutinku, kad mano sūnus (dukra, globotinis),

(vardas, pavardė)

20..../20.....m. m. vyktų į trumpalaikius turizmo renginius (ekskursijas, pasivaikščiojimus, žygius)
Baisogalos seniūnijos teritorijoje, lydima(s) grupės, klasės mokytojų ir kitų darbuotojų.

Prisiimu atsakomybę už savo vaiko elgesį turizmo renginių metu.

.....

Tėvų, globėjų vardas pavardė

.....

Parašas

BAISOGALOS MOKYKLOS-DARŽELIO UGDYTINIŲ, IŠVYKUSIŲ UŽ ĮSTAIGOS RIBŲ, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Patvirtinta instrukcija – (toliau instrukcija) yra norminis mokyklos-darželio (toliau- mokyklos) dokumentas, nusakantis ugdytiniams jų veiklos, elgesio, sveikatos, saugumo ir gamtos saugojimo reikalavimus turizmo renginių metu;
- 1.2. instrukcija nusako su ugdytinių veikla susijusius pavojus ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, mokinio elgesio taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename išvykos etape;

2. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI IŠVYKUS UŽ MOKYKLOS RIBŲ RENGINIO METU, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

- 2.1. Neatsargus elgesys, galintis sukelti eismo įvykį, einant per gatvę, neteisingai išlipant iš transporto priemonės. Saugos priemonė – laikytis saugaus eismo taisyklių ir etiketo reikalavimų gatvėje, klausyti vadovo nurodymų;
- 2.2. traumos ir sužalojimai dėl auto įvykio. Saugos priemonės – instruktažas apie saugų elgesį gatvėje ir transporte;
- 2.3. traumos ir sužalojimai ne dėl autoįvykio. Saugos priemonė – instruktažas apie aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimus, saugų elgesį gatvėje, kelyje;
- 2.4. saulės nudegimai. Saugos priemonė – laikytis deginimuisi nustatytos aprangos reikalavimų: dėvėti kepuraitę ar skarutę, nesideginti saulėje po 11 valandos;
- 2.5. vabzdžių įgėlimas, erkės. Saugos priemonė – pasirūpinti priemonėmis nuo erkių ir vabzdžių įgėlimų;

3. VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKSTANT UŽ MOKYKLOS RIBŲ

- 3.1 Turizmo renginio vadovas parengia dokumentus, nurodytus Aprašo 12.1 - 12.3 punktuose, ne vėliau kaip prieš dvi dienas iki turizmo renginio pradžios pateikia direktorės pavadootojai ugdymui: prašymą, kuriame nurodo renginio tikslą, maršrutą, išvykimo ir atvykimo laiką ir vietą, ugdytinių sąrašą.
- 3.2. pavadootoja ugdymui paruošia įsakymą ir pateikia tvirtinti mokyklos direktorei;
- 3.3. turizmo renginio vadovas informuoja mokinius apie numatomos išvykos tikslus, maršrutą, išvykimo ir atvykimo laiką ir vietą, vaikų mitybą, saugą, pinigines išlaidas.
- 3.4. turizmo renginio vadovas instruktuoja mokinius dėl saugaus elgesio pagal šią instrukciją, supažindina su aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimais, užpildo vaikų saugos instruktavimų registracijos formą Tamo dienyne.
- 3.5. direktorius tvirtina įsakymą, kuriame nurodytas renginio tikslas, maršrutas, išvykimo ir atvykimo laikas ir vieta, sauga, vadovo pareigos, apmokėjimo sąlygas ir renginio dalyvių sąrašą.

4. VEIKSMAI IŠVYKUS UŽ MOKYKLOS RIBŲ

- 4.1. Visi griežtai laikosi turizmo renginio vadovo nurodymų (nepalieka grupės be vadovo leidimo, apie savo savijautos pakitimus, traumas nedelsiant praneša vadovui) ir nurodytų saugos reikalavimų;
- 4.2. ugdytiniai turi neatsiskirti nuo grupės, jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, privalo informuoti turizmo renginio vadovą;

5. EKSKURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

- 5.1. muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir jų pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą;
- 5.2. negražu ir neetiška garsiai kalbėtis ir juoktis parodų salėse;
- 5.3. nedera nemandagiai ir įkyriai ginčytis su ekskursijų vadovais;
- 5.4. kritikuoti atskirus eksponatus ir meno kūrinius reikia labai subtiliai, nesipuikuojant;
- 5.5. vadovo pasakojimo reikia klausytis visos ekskursijos metu;
- 5.6. savo jausmus, žavėjimąsi reikia demonstruoti subtiliai, kad netrukdytume kitiems lankytojams;
- 5.7. lankantis muziejuose ir parodose nemandagu eksponatus peržiūrėti skubotai, tarsi praeinant pro šalį, neįsigilinus į dailės kūrinių ar eksponatą, ypač į tuos, kurie jums patinka;
- 5.8. nemandagu reikšti nepasitenkinimą meno kūriniams, eksponatais, garsiai reikšti savo nuomonę;
- 5.9. garsiomis kalbomis ir pastabomis negalima blaškyti kitų dėmesio ir trukdyti gidui-ekskursijos vadovui.

6. SAUGUS ELGESYS TRANSPORTE: AUTOBUSE, TROLEIBUSE, TRAUKINYJE

- 6.1. tvarkingai įlipti ir išlipti iš transporto priemonės tik transporto priemonei visiškai sustojus;
- 6.2. pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės;
- 6.3. tvarkingai susėsti ir sėdėti arba stovėti transporto priemonėje;
- 6.4. laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.;
- 6.5. dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti;
- 6.6. nešiukšlinti transporto priemonėje. Maisto likučiai ir šiukšlės metami į šiukšlių dėžę. Draudžiama juos mesti pro langą ar po sėdyne;
- 6.7. klausyti vairuotojo ir lydinčių asmenų nurodymų;
- 6.8. atsargiai pereiti gatvę išlipus.

7. SAUGUS ELGESYS GATVĖJE

- 7.1. pėstieji privalo eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten, kur jų nėra, - kelkraščiu. Jeigu šaligatvio, pėsčiųjų tako, kelkraščio nėra arba jais eiti negalima, leidžiama eiti viena eile važiuojamosios dalies pakraščiu;
- 7.2. net ir labai dideliuose sambūriuose negalima stumdytis, skintis kelio alkūnėmis. Pastebėję, kad kas nors skuba, pasitraukite į šalį;
- 7.3. jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazdą reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazdą ar ilgą skėtį yra pavojinga, į jų smaigalius gali susižeisti praeiviai. Skėčiu ir lazda nemosuoti;
- 7.4. kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto priemonių važiavimo kryptį;

- 7.5. į kitą važiuojamosios dalies pusę pėstieji privalo eiti tik pėsčiųjų (taip pat požeminėmis ir esančiomis virš kelio) perėjomis, o kur jų nėra - sankryžose pagal šaligatvių arba kelkraščių liniją. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad eiti saugu;
- 7.6. nespėjusieji pereiti važiuojamosios dalies turi stovėti saugumo salelėje arba ant paženklintos ar išivaizduojamos linijos, skiriančios priešingų krypčių transporto srautus. Baigti eiti per kelią galima tik įsitikinus, kad eiti saugu;
- 7.7. artėjant specialiajai transporto priemonei su įjungtais mėlynais ir raudonais (arba tik mėlynais) žybsčiojančiais švyturėliais ir specialiais garso signalais, pėstieji neturi pradėti eiti per važiuojamąją dalį, o esantys važiuojamojoje dalyje privalo nedelsdami iš jos pasitraukti;
- 7.8. laikytis saugaus eismo taisyklių;
- 7.9. neatsilikti nuo grupės.

8. SAUGUS ELGESYS ĮSTAIGOJE

- 8.1. nesistumdyti einant pro įstaigos duris;
- 8.2. atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo;
- 8.3. netrukdyti įstaigos dirbantiems;
- 8.4. liesti daiktus ir eksponatus tik leidus vadovui;
- 8.5. neliesti įstaigoje esančių įrenginių ir technikos;
- 8.6. neatsilikti nuo grupės.

9. SAUGUS ELGESYS MIŠKE IR PARKE

- 9.1. tvarkingai ir kultūringai elgtis;
- 9.2. kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui;
- 9.3. nežaisti su degtukais;
- 9.4. nelaužyti medžių, neskinti globojamų augalų, nepažeisti gamtos saugos įstatymų;
- 9.5. laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti;
- 9.6. atidžiai klausytis vadovo instrukcijų ir pasakojimo;
- 9.7. saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais. Jei įgėlė bitė, uodas ar kitas vabzdys ant skaudamos vietos uždėti šaldomąjį kompresą ir kreiptis į gydytoją;
- 9.8. nesiartinti prie miško gyvūnų, neerzinti jų.

10. SAUGUS ELGESYS PRAKTINIUIOSE (EDUKACINIAI UŽSIĖMIMAI) DARBUOSE

- 10.1. atidžiai klausyti vadovo instrukcijų;
- 10.2. saugiai dirbti su įrankiais, naudoti juos pagal paskirtį;
- 10.3. darbą užbaigus, įrankius sutvarkyti.

11. SAUGUS ELGESYS SPORTINIŲ RENGINIŲ METU

- 11.1. sportinių renginių metu visi dalyviai turi būti pratybų vietoje;
- 11.2. besąlygiškai klausyti visus renginį organizuojančio vadovo nurodymus;
- 11.3. renginio vietoje laikytis saugaus elgesio taisyklių: nelaiptuoti stadione esančiais įrengimais, naudoti sportinį inventorių tik pagal paskirtį, dėvėti sportinę aprangą.

12. VEIKSMAI PO EKSKURSIJOS

- 12.1. Mokiniai po išvykos turi grįžti į mokyklą-darželį lydimi vadovo;
- 12.2. mokyklos-darželio vadovai ir tėvai informuojami apie pažeidėjus, incidentus, nelaimingus atsitikimus, traumas;
- 12.3. įvykiams tirti direktorius sudaro komisiją.